

Opgepast !

Koor aan 't werk ...

O zen-neke !

De voorbije maanden waren alles behalve zen. In het Frans zeggen ze : *on en a vu de toutes les couleurs*. Zwart in de sombere dagen, toen we moesten afscheid nemen van Michiel Vandenbussche wiens “ziel” voortleeft in een zwarte els, een pionierboom. Rood in alle tinten die het linkse spectrum rijk is ; wit-geïrriteerd door de neofranciscaanse overdaad tijdens de opening van de KVS (Oh Lord !) ; pauwverenkleur trots hoewel wat ongemakkelijk in onze dubbele rol van progressief en Vlaamse alibikoor in de Brusselse cultuurmolen.

We werden door heel het gebeuren geloodst door Lieve Franssen en Christine Leboutte die het dirigeerstokje van Lieve overnam. Ze imponeerde ons door haar dynamische dirigeerstijl (minder eisleriaans dan we van Lieve gewoon waren) en bracht ons tegelijk in verbinding met de Voix des Garennes, door sommigen de krijsende vrouwen genoemd. We plannen dan ook een ontmoeting met dit puur-natuurkoor dat ons wil inwijden in hun “primitieve stijl”, maar dat ook zelf nieuwsgierig is naar ons eigen repertoire.

Het Théâtre National lonkte even naar ons met een theaterproject rond *De Maatregel*, prestigieus dat wel, maar griezelig kort qua termijn (begin 2007). Jammer genoeg wordt het project afgeblazen wegens geldgebrek en artistieke onenigheid. In mei 2007 mogen we *Brecht voor de Raap* brengen in *Leuven Ondersteboven*, onder de hoede van linx+.

We dreigen dus niet in een zwart gat te vallen. Maar tegelijk zijn we een “organisatie”, een vzw namelijk, en dat veronderstelt ook dat we ons met zijn allen buigen over het afgelopen koorjaar en onze toekomstperspectieven. Met andere woorden, de koorevaluatie annex algemene ledenvergadering komt eraan op zaterdag 1 juli 2006 in het Elzenhof vanaf 14 uur.

(B)recht voor de Raap gaat in première op 22 september 2006, in De Maalbeek. Er is nog werk aan de winkel en voor het eerst in ons koorbestaan willen we klaarstaan met een productie-dvd, niet maanden na, maar stipt op tijd voor de première. Als dat geen professionalisme is ?! Daarna komen er alvast twee optredens onder de hoede van het Masereelfonds en/of het Vermeylenfonds, en wel in het VCA te Anderlecht en in Gent. En we kijken nog uit naar andere kansen tot optreden.

Alvast een zingerige zomervakantie gewenst !

Erica en Sabine, duovoorzitsters

Brecht en de epiek

kleine Brechtcursus in twee delen, deel 2

*We sluiten de kleine Brechtcursus af met het Leerstuk en het Episch Theater.
Een uitleg over De Maatregel had hier mooi op aangesloten, maar ...
het heeft niet mogen zijn.*

Leerstuk

Brecht schreef zelf: "Het leerstuk leert doordat het gespeeld, niet doordat het gezien wordt. In principe zijn voor het leerstuk geen toeschouwers nodig, toch kunnen zij natuurlijk productief gemaakt worden. Aan het leerstuk ligt de verwachting ten grondslag dat degene die speelt door de uitvoering van bepaalde handelwijzen, het weergeven van bepaalde redeneringen, het aannemen van bepaalde houdingen maatschappelijk beïnvloed kan worden". Daarom kan het leerstuk als een ontwerp voor een theater van de toekomst gezien worden. Toch is Brecht er niet mee verdergegaan. Zijn latere grote stukken worden daarom door sommigen ook wel 'compromisvormen' genoemd.

Een belangrijke functie van het leerstuk is het leren van de materialistische dialectiek. In 1956 nog zei Brecht over *Die Massnahme* dat het stuk niet gemaakt is om te lezen of te zien. Het is met name bedoeld om te spelen. "Voor het spelen onder elkaar. Het is niet voor een publiek van lezers, niet voor een publiek van toeschouwers geschreven, maar enkel en alleen voor de paar jonge mensen die de moeite nemen om het in te studeren. Ieder van hen moet telkens van rol verwisselen en achtereenvolgens de rol van de aangeklaagde, de aanklager, de getuigen, de rechter innemen. Zodoende kan ieder zich voor de discussie oefenen en doet uiteindelijk de kennis op - de praktische kennis - van wat dialectiek is".

marxisme

Brecht begon in de tweede helft van de jaren twintig met de leerstukken te experimenteren. Hij had toen kennisgemaakt met het marxisme en had zich verder verdiept in de marxistische theorieën. Kwamen de leerstukken aanvankelijk voort uit het eigen leerproces van de schrijver, ze bleken vervolgens ook goed studiemateriaal voor politiek-geïnteresseerde groepen zoals arbeiderskoren en -toneelgroepen, studentengezelschappen, etc. Maar de stukken bleven zeker niet voorbehouden voor 'intern gebruik', zoals blijkt uit een vaak aangehaalde opvoering van het *Badener Lehrstück*, waarbij de schrijver en de componist (Brecht en Hindemith) zich op het toneel bevonden om aanwijzingen te geven. Tussen de scènes door liet Brecht drie clowns optreden en bij een van hen allerlei lichaamsdelen afzagen. Enkele toeschouwers zouden zijn flauwgevallen. Schrijver en componist moedigden de spelers aan het publiek te tarten en te provoceren om hun te dwingen stelling te nemen. Toen er eens grote onrust ontstond onder het publiek bij het tonen van een film met lijken, gaf Brecht de opdracht de 'met onlustgevoelens bekeken' film opnieuw te draaien, om de beelden opnieuw te overdenken. En dat gebeurde.

arbeidersklasse

Toen Brecht rond 1930 volop met de leerstukken bezig was, schreef hij ook grotere werken, zoals *De Moeder* (1931) en *De heilige Johanna van de slachthuizen* (1929-1931). Er bestaat dus niet geen kloof tussen de leerstukken en de grotere toneelwerken. Zijn andere werken noemde hij trouwens ook 'leerstukken', zij het dat van het begin af aan bedoeld waren voor opvoering voor publiek. Deze tweede categorie leerstukken loopt zeer soepel over in de grotere toneelwerken uit de latere jaren. Van een breuk daartussen is geen sprake, al ligt de marxistische boodschap er in de leerstukken-in-ruimere-zin dikker bovenop dan het epische theater uit de latere jaren.

Het burgerlijk theater van die tijd was voor Brecht iets onzinnigs. Brecht zocht toenadering tot de revolutionaire arbeidersklasse en haar partij. Hij maakte kennis met een nieuw publiek dat hem inspireerde om weer theaterwerk met publiek te gaan maken. Deze factor veranderde ook zijn visie op de toeschouwer, of zoals hij later formuleerde, op de toeschouwerskunst. Het leerstuk-idee van 'spelen voor zichzelf' werd uitgebreid tot de bredere opvatting van het samenbrengen van producenten en consumenten. Dat is de reden waarom Brecht het begrip leerstuk in twee betekenissen gebruikte.

De meest essentiële conclusie die Brecht in de periode in ballingschap vanaf 1933 uit de leerstukexperimenten getrokken heeft, bestond hierin dat de producentenidee, het samenbrengen van speler en toeschouwer, in de toeschouwer zélf gesitueerd werd. De wijze van leren zoals die in het leerstuk plaatsvond, onderging een wijziging en werd verplaatst naar het niveau van de receptie. Het dialectisch proces, het leereffect dat het leerstuk tot stand bracht doordat de recipiënt tegelijk speler en toeschouwer was, werd overgedragen op de specifieke receptiewijze, op de speciale manier waarop de toeschouwer een kunstwerk tot zich neemt. De producentenopvatting maakte voortaan deel uit van de vervreemdingsmethode, die de kern van het episch theater vormt".

episch theater

De theorie van het episch theater (waarmee Brecht al in 1923 experimenteerde) werd in de dertiger jaren verrijkt met de ervaringen van de leerstuk-periode. Het episch drama staat tegenover het aristotelisch toneel, omdat het doelbewust breekt met de 'eenheid van handeling, tijd en plaats'. Door het realistische kader te doorbreken, o.m. gebruikmakend van vervreemdingseffecten, zal het episch theater de toeschouwer niet langer inspinnen in een als het waar beleefde toneel-realiteit, waarbij zijn kritisch vermogen in slaap wordt gesust en alleen de emoties worden bespeeld. Het episch theater probeert niet om de toeschouwer te ontroeren of hem zich te laten inleven in de lotgevalen van één persoon, maar probeert hem tot kritisch nadenken te stemmen en hem te dwingen een eigen oordeel te vormen. Brecht over de toeschouwer : "Hij moet niet meer uit zijn wereld ontvoerd worden naar de wereld van de kunst, niet meer gekidnapd worden. Integendeel, hij moet in zijn werkelijke wereld binnen geleid worden, met open zintuigen."

Zoals in het leerstuk-in-engere-zin de spelers telkens de rol moeten wisselen, om het dialectisch proces te leren kennen, zo moeten de toeschouwers bij het episch theater meedenken met de verschillende opvattingen die naar voren worden gebracht. Zij moeten die (dankzij het vervreemdingsproces) niet als de enig mogelijke beschouwen, maar mee-fantaseren over mogelijke alternatieven.

lering en vermaak

Een belangrijk verschil tussen het leerstuk-in-engere-zin en het episch theater is dat het eerste serieus van vorm en inhoud is, terwijl Brecht in het tweede streeft naar een eenheid van lering en vermaak. Brecht: "Het theater van deze decennia moet de massa's amuseren, leren en stimuleren." Voor Brecht wordt het theater "een plaats voor vermaak, waar kennis opgedaan kan worden". Denk aan de clowns uit het *Badener Lehrstück*. Brecht liet ze optreden tussen de bedrijven door. Ze deelden hun mening over het stuk met de toeschouwers. Ze sloten weddenschappen af over de afloop. Voor Brecht moest toneel vermaak en intellectueel avontuur zijn. Het doel waarnaar hij streefde was het verkrampde toekijken veranderen in deelname. Ook de toeschouwers moesten weddenschappen afsluiten en zich gedragen of ze in het circus of bij de paardenraces waren.

Brecht wilde zijn publiek op een onderhoudende manier leren genieten van denken en handelen met een ingrijpende, maatschappelijke uitwerking. Want Brecht dacht sterk in termen van effectiviteit: hij veranderde regelmatig zijn stukken, herschreef gehele scènes, omdat ze niet op de goede manier overkwamen bij het publiek of omdat ze niet meer in overeenstemming waren met zijn eigen evoluerende ideologische opvattingen. Later heeft Brecht na alle discussies over het begrip 'episch toneel' nog voorgesteld om de naam te veranderen in 'dialectisch toneel' om aan te geven dat hij met toneel de werkelijkheid wilde uitbeelden en met als doel de werkelijkheid te beïnvloeden.

BERTOLT BRECHT ALS SOCIAAL-PEDAGOOG door

ARNOLD M. VERPLANCKE

Werkstuk in het kader van
de opleiding MO Pedagogiek A
van het Psychologisch-
Pedagogisch Instituut van de
Katholieke Leergangen
Tilburg, begeleid door
dr. J. Penders.

Eén keer in mijn leven profeet !

Wolf Biermann bij de uitreiking van de Duitse Staatsprijs

Op 17 mei 1998 kreeg Wolf Biermann de (west)Duitse Staatsprijs. We laten hem hier lichtjes ingekort aan het woord, omdat we in de Brechtproductie ook een lied van hem zingen. Hij stelt zichzelf en zijn ideeën voor. En in een toemaatje belijdt hij zijn liefde voor Brecht. En jawel, Stalin gaat hierbij nog eens over de hekel ...

Voor zoveel eer, dames en heren, mijn dank ! Voor zo'n smak geld en dan ook nog be-lastingvrij, mijn hartelijke dank !! En dat alle-maal als loon voor twee pond burgerdeugden en een zakje Duits-Duitse vaderlandsliefde, en ja, ook nog voor dat beetje drakendoden in de DDR. Ik heb echter toen met mijn liederen de draak niet gedood, ik heb hem hoogstens het bloed van onder zijn nagels getreiterd, zo-dat hij in nog blindere woede ontstak en zo zijn verderf tegemoet strompelde.

Toen de muur negen jaar geleden viel, was ik blij en verachte ik de Ostalgici die van de oude goede slechte tijd droomden. Ik vind ze huichelaars en stijfkoppen. Toegegeven, ik was in de strijd om de hereniging niet politiek correct. Maar laf was ik niet. (...) Ik schreef een *Ballade voor de pruisische Ikarus* toen ik nog in de Chausseestraße 131 in Ostberlin woonde. Dat is nu 22 jaar geleden, kort voor-aan ik uitburgerd werd. Ja, toen was ik bang. Bang dat ik zoals een Ikarus zou neer-storten. Toen had ik er nog het raden naar of ik over de muur heen naar het westen zou neerstorten, ofwel dat de verdorven grijs-aards van het Politbureau me naar diepere binnengebieden, 't is te zeggen naar de kel-dergevangenis in Bautzen, Brandenburg of Cottbus zouden laten vliegen. Nu heb ik mijn genoegdoening : mijn trouwe vijanden in de nomenclatura van de DDR zijn ook neerge-

stort. Ja ja, en van-daag de uitreiking aan mij van de Staatsprijs 1998 is in hun wraak-zuchtige ogen zeker ook een vorm van crash die ze me benijden. (...)

Ach, het is me ook jarenlang een giftige troost geweest dat de DDR het zingen van haar hymne *Auferstanden aus Ruinen* verbo-den had, omdat de heersers die ene Johannes-R.-Becher-regel niet meer konden verdragen : *Deutschland einig Vaterland* ... Ik heb me er vaak aan opgetrokken, toen ik mijn liederen voor enkele vrien-den op mijn kamertje in Berlin-Mitte zong : zo erg is het niet gesteld met mij, ik ben ten minste verboden in een land dat de tekst van zijn eigen hymne verboden heeft en dat daarom zijn hymne enkel nog door militaire blaaskapellen woordloos laat schetteren ... (...)

Zur Person - Wolf Biermann

Dichter, songschrijver, componist en essayist. Leeft in Hamburg.

Geboren 15.11.1936 in Hamburg, verhuis-de in 1953 naar de DDR.

Studeerde politieke economie, filosofie en wiskunde aan de Oost-Berlijnse Humboldt-Universität.

Korte tijd regieassistent bij het Berliner Ensemble. Woonde elf jaar in de Chaus-seestraße 131 (Brecht woonde in de Chausseestraße 125).

Zijn composities zijn sterk beïnvloed door Hanns Eisler.

Omdat zijn liederen en gedichten altijd maar kritischer werden, werd zijn oeuvre in 1965 in de DDR verboden (na het ver-schijnen van zijn dichtbundel *Die Drabt-harfe*). In november 1976 werd Biermann na het legendarische concert in Keulen ondanks alle beloftes de terugkeer naar de DDR verboden.

In het Westen schreef hij opnieuw ge-dichten en liederen die hij van Moskou over Berlijn tot Los Angeles ten gehore bracht. Hij maakte meer dan 20 elpees en schreef 16 boeken met gedichten, lie-deren, toneelstukken en proza.

Met zijn essays gooide hij zich in het pu-blieke debat na de inlijving van de DDR.

Ik was toen nog bloedjong en vrank en stekeblind. Ja, mijn wetendheid heeft me beschermd. Indien wij, rebelse mensen, tijd precies zouden weten, wat ons bedreigt en wat ons toelacht, dan zouden ons verstand en onze voorzichtigheid ervoor zorgen dat we vandaag nog altijd in de bomen zitten. Hoe dom de helden die de loop van de geschiedenis maken ! En de rest u wel bij Hegel nalezen. In mijn overmoed reageerde ik op de censuur met een nieuw lied, en ik zal jullie horen wat voor een profeet ik dan toch voor een keer in mijn leven geweest ben.

on-
al-

zijn
kan

Die Populärballade

Verdammt, es kotzt mich trotzdem an
 Es reizt mich nicht die Bohne
 Wenn mir der deutsche Gartenzwerg
 Verleiht die Dornenkrone
 Wenn ihr mich wirklich schaffen wollt
 Ihr Herren hoch da droben
 Dann müßt Ihr mich ganz öffentlich
 Nur loben ! loben !! loben !!!
 Ihr seid ja so im Volk beliebt:
 Ein Kuß von Eurem Munde
 Macht den Geküßten todeskrank
 – So küßt mich doch, ihr Hunde !
 Küßt mich ! Bestecht mich ! Liebt mich heiß !
 Greift tief in Eure Tasche
 Gebt mir den Nationalpreis und
 – versteht sich: Erster Klasse !
 Ich werd die hunderttausend Emm
 Verfressen und versaufen
 Ein Haus mit Kuh am Waldesrand
 Werd ich vom Rest mir kaufen
 Die Milch von Eurer Denkungsart
 Melk ich in AUFBAU-Bände
 Ich pflück Euch Blumen, sing dabei
 Ein Lied auf Mutterns Hände
 Dann zieht in mich die Weisheit ein
 Die Stirn wird licht und lichter
 Ich sing im Chor und werde ein
 Kaisers-Geburtstags-Dichter
 Dann blas ich Euch zu Riesen auf
 Hoch oben auf dem Berge
 Wenn Ihr mich wirklich schaffen wollt
 Dann nennt mich groß, ihr Zwerge !

Verdomme, ik moet ervan kotsen
 het doet me niets zo'n boon
 als de Duitse tuinkabouter mij
 toekent de doornenkroon
 Als jullie me echt willen kleinkrijgen
 jullie heren hoog daarboven
 dan moeten jullie mij heel openlijk
 loven ! loven !! loven !!!
 Jullie zijn geliefd door het volk :
 een kus van jullie monden
 maakt de gekuste doodziek
 – zo kus me toch, stomme honden !
 Kus me ! Koop me om ! Heb me hevig
 lief !
 tast diep in jullie tassen
 geef me de staatsprijs en
 – spreekt voor zich : van eerste klasse !
 Ik zal de honderdduizend marken
 verschransen en verdrinken
 en op een huis met koe aan de rand van
 't woud
 zal ik met de rest goed klinken.
 De melk van jullie herdenking
 zal ik uitmelken in AUFBAU-banden
 Ik pluk bloemen voor jullie, zing erbij
 een lied op moeders handen
 Dan neemt de wijsheid plaats in mij
 het voorhoofd wordt lichter en lichter
 ik zing in koor en word een
 keizer-geboortedag-dichter
 Dan blaas ik jullie tot reuzen op
 hoog boven op de bergen
 Als jullie me echt klein willen krijgen
 dan noem me groot, jullie stomme dwer-
 gen !
(pretentieuze vertaling van de redactie)

(Volgt een gedeelte waarin Biermann twee roemloze DDR-vrienden Jürgen Fuchs en Ekke Maas als de echte Duitse helden naar voor schuift en hen voor de Staatsprijs nomineert)

Ieder 25-duizend mark - een mooi sommetje. Dat hebben mijn vrienden in hun leven nog nooit bij elkaar gezien. Beide wonen met hun familie in een bescheiden huurwoning. Ze werken hard en leven van de hand in de tand. Maar beide zijn voor andere mensen een echte hulp. Precies zoals Brecht het zich in 1938 op de vlucht voor de Nazis voor een verre toekomst toewent in *An die Nachgeborenen*, zijn wellicht beroemdste gedicht.

An die Nachgeborenen

Ihr, die ihr auftauchen werdet aus der Flut
In der wir untergegangen sind
Gedenkt
Wenn ihr von unseren Schwächen sprecht
Auch der finsternen Zeit
Der ihr entronnen seid
Gingen wir doch, öfter als die Schuhe die Länder
wechselnd
Durch die Kriege der Klassen, verzweifelt
Wenn da nur Unrecht war und keine Empörung.
Dabei wissen wir doch :
Auch der Haß gegen die Niedrigkeit
Verzerrt die Züge.
Auch der Zorn über das Unrecht
Macht die Stimme heiser. Ach, wir
Die wir den Boden bereiten wollten für Freund-
lichkeit
Konnten selber nicht freundlich sein.
Ihr aber, wenn es so weit sein wird
Daß der Mensch dem Menschen ein Helfer ist
Gedenkt unsrer
Mit Nachsicht.

(de redactie onthield zich pretentieloos van een vertaling)

Ik vind dat we nog altijd in duistere tijden leven. Maar Brechts vrome wens dat er ooit een betere tijd moge komen, een humane, communistische tijd waarin eindelijk eindelijk “de mens voor andere mensen een helper is ...”, die wens is overbodig geworden als ik aan mijn twee vrienden Jürgen Fuchs en Ekke Maas denk.

Hoezo ? Wel mijn twee vrienden zijn nu al in deze duistere tijden voor de andere mensen een helpende hand. Ze hebben geen hoop op een klassenloos narrenparadijs nodig om zich dan pas menselijk te gaan gedragen. De woede tegen het onrecht heeft de stem van mijn vrienden niet hees gemaakt. De haat tegen onderdanigheid heeft hun gezichtstrekken niet verbitterd. Hoezo ? Omdat ze - onder ons gezegd en gezwegen - geen slachtoffers zijn, maar eerder daders. Da-

ders in de allerbeste betekenis van het woord : ze hebben zich dapper geweerd tegen het onrecht. Hun mensen vriendelijkheid ontglipte hen niet in hun gevecht voor meer vriendelijkheid ... Ze hebben dus geen hoop op absolutie van “Nachgeborenen” nodig. En zo’n humane houding - dat zou Brecht vandaag zeker monkelend toegeven - moet geloofd worden. Lof moet er zijn. Maar een beetje geld mag er ook bij, zodat de schoorsteen rookt, en ook die officiële erkenning voor burgermoed ! Een zoen op onze ziel kunnen we allemaal goed gebruiken. Danku.

Berlijn, Wolf Bierman, 17 mei 1998

Biermann over Brecht

Biermann krijgt hier meteen ook plaats in de rubriek Brecht-componisten. Of hij effectief teksten van Brecht op muziek heeft gezet, is bij de redactie niet bekend. Maar dat hij een Brecht-fan is, staat vast.

Uit een brief van de Berliner Zeitung aan Wolf Biermann

Berlijn, 23 december 1997

“Fijn is het / het woord in de klassenstrijd te nemen”.

Ook zes weken voor de 100ste geboortedag van Brecht is het niet te laat. Wij willen u vragen of u op drie vragen zou willen antwoorden :

1. Wat was naar uw mening het beste idee van Brecht, en wat zijn grootste fout ?
2. Leven wij in het tijdperk van Brecht ?
3. Zou u graag eens iets Brechtiaans doen ? Wat dan ... ?

Wolf Biermann over Brecht

Geachte theater- en literatuurredacteurs van de Berliner Zeitung ,

ik beantwoord uw drie vragen liever niet. Maar het Brecht-citaat dat u als motto uitgekozen hebt, heeft me beziggehouden. Heel interessant is het dat u het citaat verkeerd brengt. Zo kan Brecht het onmogelijk gezegd hebben. Ik heb het werk van de meester hier nu niet bij de hand, maar ik heb het genoeg in mijn hoofd. Nooit van zijn leven zou Brecht gezegd hebben : “Fijn is het / het woord in de klassenstrijd te nemen”. Volgens mij luidt het in zijn vroege werk *De Maatregel* zo : “Fijn is het / het woord te nemen in de klassenstrijd”.

Het is de moeite waard om met de nodige pietluttigheid dit onbenullige verschil in de verf te zetten. Hierin schuilt namelijk juist die typische Brecht-toon. Brecht was niet zomaar origineel, of gewoon geraffineerd en al helemaal niet volgens de mode. Hij was een muggenzifter ! Deze negen woorden reiken ons de dichterlijke code aan om de genetische vingerafdruk van de dichter Brecht te

ontcijferen. Via jullie verkeerd citaat kunnen we namelijk een blik werpen in zijn poëtisch atelier. (...)

Neem Brechts *Über die reimlose Lyrik* er nog eens bij. Daarin beschrijft hij precies hoe hij bij rijm- en ritmeloze gedichten de regelindeling als poëtisch instrument gebruikt. Hij bouwt een nieuwe regel in, wanneer hij op een punt aankomst waarop zich verscheidene wegen openen. En dan verrast hij de lezer altijd. Hij lijkt dan te zeggen : “Nee, niet daar wil ik naartoe, jij oubollig wandelaartje, maar ik wil naar de complexiteit.” (...) “*Fijn is het*”, zo kunnen veel versregels beginnen. Maar direct breekt Brecht de regel af. De champagne borrelt ... en Brecht gaat in de volgende regel voort met de klassenstrijd ! Het geschreeuw van de onderdrukten, het gebrul van de wisselende kampen, ... dat moet *fijn* zijn ?

Kijken we nog nauwkeuriger dan zien we hoe Brecht de tweede regel begint met de heel gewone uitdrukking *het woord nemen* en daarna pas slaat hij de leze om de oren met de klassenstrijd. Hij had zijn verstechniek ook nog uitdrukkelijker kunnen toepassen en de klassenstrijd op een derde regel laten losbreken. We kunnen er slechts naar raden waarom hij dat niet gedaan heeft. Brecht had een afkeer van het expressionisme en wilde misschien niet te dicht in de buurt komen van hun versnipperde schrijfstijl.

Dan barst de klassenstrijd los : arbeidersvuisten, vlaggen en fabrieken, strijdbetogingen, stenen gooien en geweerhagel, matrakken, pamfletten, barrikades, en dat allemaal wordt voorafgegaan door het nobele *het woord nemen*. Brecht creëert zo op een wonderlijke manier vervreemding en laat zijn woorden als diamanten schitteren.

Daarom is de taal van Brecht zo modern. Alle na hem (en ik sowieso) zijn beïnvloed door zijn taalgebruik. Deze technieken zijn in alle grote poëzie gebruikt, maar Brecht heeft

ze tot een koele berekende methode gemaakt. De intelligente toverkracht van Brechts taal ligt in het geraffineerd eenvoudige. Hij presenteert ons scherp geslepen pareltjes en geen onpeilbare dieptes van een troebel meer. Brecht schrijft met de trefzekere penseelstreek van Picasso en niet zoals de fantasieloze fratsen van de onozele Dali.

In zijn (door ons gekende n.v.d.r.) gedicht *Ge-gen die Objektiven* schrijft hij :

Wanneer de strijders tegen het onrecht
Hun gewonde gezichten tonen
Is het ongeduld van hen die in veiligheid zijn
Groot.

Hoe dat woordje *groot* daar achter een ellendig lange versregel helemaal alleen een hele regel moet opvullen, dat is oneindig koud en hartverscheurend. Dat is grote poëzie.

Na al die gedachten over een foutief geciteerde versregel lees ik uw vragen nog eens en plots vind ik ze niet meer zo stom. Het punt is dat er meestal veel meer domme antwoorden dan domme vragen zijn. Ik probeer daarom alsnog uw vragen te beantwoorden :

Tekening van Penck

ach uit Dresden, de vreemde kribbeltekening van mijn vriend. Moet ik nu raadseltjes oplossen ? Kijk naar de slechterik ! zie de goedgezakte : ja, hij noemt de slechterik slecht en zorgt ervoor dat de slechterik er slecht uitziet : maar de goede is eigenlijk slecht, want hij maakt de slechterik slecht.

zijn de moordenaars dan slachtoffers ?
bestaan juist en verkeerd niet meer ?
waarheid - leugen ? boven - onder ?
moeten we proberen laf te zijn ?
moet ik nee en amen zeggen ?
is door al te veel complexiteit
elk helder woord gevierendeeld ?
zijn moordenaars nog moordenaars ?
zijn stenen stenen ?
ratten ratten ? Duitsers Duitsers ?
ween ik, als ik ween ?

Wolf Biermann

1) Brechts beste idee was het om communist te worden. Zijn muze hield ervan. Zijn slechtste idee was het om communist te blijven. Kort na de XXste Partijdag van de Russische KP en tijdens de repetities voor *Leben des Galilei* vluchtte Brecht met een verkoudheid in de ziekte ... en in de dood. Brecht wist van de geheime toespraak van Chroetsjov in februari 1956 waarin die het bloedige doek van het Stalinisme gelucht had. Brecht stond voor de keuze om nog eens een breuk te maken, een breuk met de massamoorden van de communistische heilsleer. Maar hij was te moe, te trots, wie weet - te gekwetst.

2) Ja

3) Anderen voor mij gedichten laten schrijven.

Wolf Biermann, 21. Januar 1998

Een ongewoon koor uit Bosvoorde

over konijnen, ethnomusicologie en natuurlijk zingen

Weer een nieuwe trend in de muziek ?, vroegen sommigen onder ons zich af, toen ze LesVoix des Garennes voor 't eerst van nabij hoorden zingen ?

Dat moet onderzocht worden, vond Erica natuurlijk.

Nieuw ? Nee, oeroud !

In het midden van de jaren zestig (van vorige eeuw, dus) was de volksmuziek in de Westerse wereld op sterven na dood. Een oeroude schat aan oraal overgeleverde muziek was aan het bezwijken onder de druk van de moderne variétémuziek. In landen waar de traditionele muziek nog niet helemaal verdwenen was, trokken zangers en ethnomusicologen letterlijk de boer op en noteerden de oude liederen. In Italië heeft Giovanna Marini, een klassiek geschoolde gitariste, baanbrekend werk verricht en een schat aan volks-, arbeids- en strijdliederen verzameld. Die zong ze zelf voor een publiek dat aanvankelijk schrok van het ruwe karakter van haar gezang. Giovanna Marini componeert ook en heeft dikwijls samengewerkt met mensen als Dario Fo (bij ons in Vlaanderen vooral bekend dankzij de Nieuwe Scène).

Midden de jaren zeventig ontmoette Giovanna musici die eveneens klassiek geschoold waren, maar die zich binnen hun *Scuola di Testaccio* in Rome hadden toegelegd op volksmuziek. Dank zij de ervaring die ze in die kringen verwierf, kreeg Giovanna uiteindelijk een leerstoel Ethnomusicologie aan de Universiteit van Paris-Saint-Denis waar ze van 1992 tot 2000 doceerde. Onder haar studenten waren Colette Sancy, de latere dirigente van de *Voix des Garennes* en Christine Leboutte, die we recentelijk onder de hoge supervisie van Sint-Franciscus leerden kennen. À propos, Christine organiseert geregeld workshops over traditionele polyfonische muziek.

Omdat Colette zo in de ban was geraakt van het wrange en "wilde" karakter van traditionele polyfonische acapellazang en ze in België geen koor vond dat zich daarop toelagde, stichtte ze dan maar in 1992 een eigen zanggroep, *Les Voix des Garennes* (letterlijk Stemmen van de Konijnenwarande), naar de naam van de straat in Bosvoorde waar het koor in het begin repeteerde.

Les Voix des Garennes treden regelmatig op zowel in concertzalen als op straat tijdens betogingen waar ze voornamelijk Italiaanse strijdliederen met een anarchistische inslag zingen. En op de beruchte G8 bijeenkomst in Genua, waar de Italiaanse politie hardhandig optrad, stonden ze ook op post. Ze ondernemen geregeld studiereizen om zich te vervolmaken in traditionele polyfonie uit Frankrijk, Italië, Bulgarije ...

Als je de mensen van de Voix des Garennes vraagt of het moeilijk is om te zingen zoals zij, antwoorden ze : neen, helemaal niet ! Je zingt met je natuurlijke stem. De stem die de mensen gebruikten, toen ze het nog niet nodig vonden om aan belcanto te doen.

Info: over Giovanna Marini en de Scuola del Testaccio: <http://musicaitalia.free.fr>

Zingen met Sint-Franciscus

wat een vlaams-brusselse goddeloze lijden kan

Eerst een woordje over Sint-Franciscus en zijn gebed, dan een goddeloos lied om af te kicken en ten slotte een bloemlezing, "The Best of" uit het elektronisch koorverkeer dat ongekende hoogten bereikte in de KVS-dagen.

koopmanszoon

Johannes Franciscus Bernardone werd geboren in 1182 in Assisi, een stadje in Umbrië in Midden-Italië. Hij was de zoon van de textielkoopman Pietro Bernardone en zijn vrouw Pica. De tweede naam *Franciscus* waaronder hij bekend werd, betekent *kleine Fransman*. Hij kreeg deze naam omdat Bernardone rijk was geworden door de zijdehandel en deze zijde kwam uit de Rhônedelta in Frankrijk. Ook had hij daar zijn vrouw gevonden. Franciscus groeide op in weelde en was voorbestemd zijn vader op te volgen. Assisi was een stad in opkomst. De jonge koopmanszoon leefde in zijn jeugd tussen zijn rijke vrienden en vriendinnen en ontpopte zich als een vrolijke en levenslustige jongeman. Hij was muzikaal begaafd en wilde dan ook het liefst troubadour worden.

De inwoners van de nabije stad Perugia bekeken de opkomst van Assisi met argusogen en de naijver tussen de beide steden leidde tot onderlinge strijd. Franciscus trok vol vechtlust mee met het leger van Assisi naar Perugia. Zijn ideaal was nu een roemvol ridderschap. Maar, helaas, in plaats van een klinkende overwinning te behalen, werden de strijders van Assisi verslagen en gevangen genomen. Ook Franciscus zuchtte een jaar lang in de gevangenis. Na zijn vrijlating werd hij ernstig ziek. Tijdens deze ziekte kwam de grote omkeer. Hij zocht een nieuwe oriëntatie voor zijn leven. Vol innerlijke onrust zwierf hij rond in de omgeving van de stad. Zijn ouders en omgeving vreesden dat hij geestesziek was geworden.

Op een van zijn zwerftochten ontmoette hij een melaatse. Franciscus wilde hem helpen en keek hem aan. Opeens zag hij in het gezicht van de melaatse het gelaat van Christus oplichten. Hij begreep opeens de woorden van Jezus: "dat wat je voor de minste van mijn broeders hebt gedaan heb je voor mij gedaan." Hij trok naar Rome, ruilde zijn kleren met een arme man en trok als bedelaar door de straten. Dit bracht hem in een ernstig conflict met zijn vader. Bernardone sloot zijn zoon op, in de hoop dat deze zo op andere gedachten zou komen. Met de hulp van moeder Pica kwam hij weer vrij. Franciscus zocht zijn toevlucht bij de bisschop van de stad die vertrouwen had in de jonge man. Toen zijn vader hem kwam halen trok Franciscus zijn kleren uit en wierp die zijn vader voor de voeten. "Alleen dat is van u", voegde hij zijn vader toe, "vanaf vandaag zal ik alleen nog God in de hemel mijn Vader noemen" en hij zocht zijn toevlucht onder de mantel van de bisschop. Daarna liet vader Bernardone hem met rust.

Nu wist Franciscus wat hem te doen stond: hij moest de wereld intrekken om het Evangelie te verkondigen. Niet uit op geld en goed, maar in de grootste armoede, Christus herkenkend in de lijdende mensen. Zo aan de mensen laten zien dat het Rijk Gods nabij is. In de Geest van Franciscus is het onderstaande beroemde gebed ontstaan:

De dienst van het ware geluk

Heer, maak me een werktuig van uw vrede.
Dat ik liefde breng waar haat woekt.
Dat ik vergeving breng waar beledigd werd.
Dat ik eendracht breng waar tweedracht heerst.
Dat ik waarheid breng waar mensen dwalen.
Dat ik geloof breng waar getwijfeld wordt.
Dat ik hoop breng waar wanhoop woont.

Dat ik licht breng waar duister heerst.
 Dat ik vreugde brengen waar droefheid is.
 En moge ik bij dit alles zoeken,
 niet om getroost te worden,
 maar om te troosten,
 niet om begrepen te worden
 maar om te begrijpen,
 niet om bemind te worden
 maar om te beminnen.
 Want het is door geven dat je krijgt,
 Door jezelf te verliezen dat je vindt,
 door te vergeven dat je vergeving ontvangt,
 door te sterven dat je verrijst tot eeuwig leven.
(licht ingekorte tekst van de Franciscaner Orde)

Over het lijden van de Heer

(te zingen als het bekende koraal)

O hoofd vol bloed en wonden,
 Vervloekte doornenkroon.
 Nu komt je grootste wonder :
 Het pijnhout als icoon.
 Straks hang je aan drie wonden,
 De spieren scherp verzuurd,
 Je sterft elke seconde,
 Terwijl het dagen duurt.
 De kramp stekt ademhalen,
 Wie steun zoekt krijgt een schok ;
 Je hart verhit, gaat malen,
 Wie uitdroogt, raakt in shock.
 Vanavond wordt het Pasen,
 Dus Jezus heeft geluk :
 Ze slaan, wie dan nog asemt,
 Als hulp de botten stuk.

Jan Rot (1957)

Recent geschiedkundig onderzoek heeft aangetoond dat de herkomst van het gebed onzeker is. Het Gebed voor de Vrede maakt deel uit van geen enkele historische publicatie. De oudste verwijzing is een bidprentje uit 1913 met de afbeelding van Sint-Franciscus en op de achterzijde de tekst van het gebed. Pas in 1936 wordt de tekst aan Sint-Franciscus toegeschreven. In 1945 maakt de Amerikaanse senator het gebed ten slotte wereldberoemd door het voor te lezen op de conferentie van San Fransisco (what's in a name) waar de UNO is opgericht. Maar toen het gebed in het gezegende jaar 2006 de Koninklijke Vlaamse Schouwburg bereikte, barstte de e-mailbom. Het begon allemaal met een mailtje van Ruth :

Sorry, maar ik ben niet goed van de vertoning in de KVS. Jullie staan er als gedateerde, oubollige overdaagse jong-pionieren op het podium in die beige uniformen met, warempel, rode doekjes. Belachelijk gewoon, en echt, veel mensen hebben ook cynisch gelachen. (...) En het ergste van allemaal is uiteraard het mislied waaraan iedereen braaf meedoet. Een mooie compositie, maar toch schandalig : de Katholieke vlaamse (want veel Vlaams was er niet) Schouwburg. Die Fabrizzio lijkt mij een postmodernist van de ergste soort te zijn. Gewoon geen benul van wat er leeft in de stad, onder de mensen ... En dan hoop ik, dat er vanuit het officieel publiek toch reactie komt op deze overvloed aan geloof in een hierna maals en overmatig gebruik van het Frans. groeten Ruth

Wat wij als leden van de subsidiërende Vlaamse gemeenschap niet hoeven te nemen is dat ter gelegenheid van de opening van de vernieuwde Koninklijke Vlaamse Schouwburg in Brussel een muzikaal spektakel wordt gecreëerd en uitgevoerd dat als opener voor een openbaar gebouw discriminerend is voor een deel van de Vlaamse gemeenschap ; het gaat hier om een overwegend franstalig, ostentatief godsdienstig geïnspireerd schouwspel. Ook als we niet tot de Vlaamse gemeenschap behoren, mogen we dit zien als een grove ongemanierdheid. (...) Begrijp me niet verkeerd : ik vind het positief dat de KVS wil openstaan voor vele talen, afkomsten, gezindheden ... Ik vind het normaal dat de KVS als artistiek belangrijk medium een rol speelt in het publieke debat en dat in een brede programmatie ideeën worden aangevoerd en discussies worden aangebracht die

voor mij/ons niet welgevallig of opportuun zijn. Maar voor deze gelegenheid/feest/opening/viering is het gebodene totaal ongepast, en wij zijn de excuus-alternatievelingen in dit spektakel. Een van de toeschouwers vroeg zich na de try-out af of de keuze en de uitwerking van dit gebed van Sint-Franciscus misschien niet uit de koker kwam van een of ander sektelid met een verborgen agenda. Laat mij waar goedgelovigheid heerst, achterdocht scheppen. (...) Bij de try-out hebben enkele van onze genodigden wel eens de wenkbrauwen gefronst, maar ze hebben niet alles verstaan en ze dachten : het Brecht-Eislerkoor is erbij, het zal dus wel in orde zijn.

Fabrizio verweet mij gebrek aan professionalisme in het geval ik het project nu zou verlaten. Wij, of tenminste ik, zijn fout geweest op het ogenblik dat wij vertrouwen op het professionalisme van Fabrizio en de KVS. Wie zou geloven dat zij zoiets op een dergelijke plaats voor een dergelijke gelegenheid zouden doen ? Wij, of tenminste ik, hadden achterdochtiger moeten zijn, zoals de vrijzinnige joden van Poly-Folie die de tekst van St.-Franciscus op het internet zijn gaan opzoeken en dan hebben afgezien van deelname aan dit spel. Terwijl wij dachten : het gaat uit van de KVS, het zal dus wel in orde zijn. (...) Jos

PS. Ik wil solidair blijven met het koor, maar kan onze Mechelse dokter mij zaterdag en zondag een anti-kotsmiddel bezorgen ? Ik zal u zeer dankbaar zijn.

mag ik jullie vriendelijk vragen deze discussie even te stoppen en te bewaren voor de evaluatie? en nu ons beste beentje voor de zetten zodat onze dirigente toch nog ergens plezier kan uit halen. Anke

Ik heb nog niets gezegd, maar, Anke, je hebt rede : alstubieft, genoeg met die "byzantine" discussies over de sekse van de engelen, en denken over de manier of beter te zingen : dat is absoluut nodig om niet belachelijk te zijn. En het is niet onze Lieve dit in overzake is. Bewaren ons het plezier om te zingen. Cathy

Wat ik wil benadrukken: Ik vond ons Lieve (Franske) **geweldig!**
Zooooooooooooo rustig blijven, zooooooooooooo blijven moed geven. Geen teleurstelling laten blijken. Ge moet het maar kunnen! Vrijdag gaat het zeker beter gaan. Vanuit mezelf alvast dit: *Ik ondergetekende, Ingrid Bauwens, beloof plechtig op mijn 'communiezieltje' dat ik vrijdag de begintoon van de moorsoldaten 100% te pakken zal hebben. Ik zal die toon niet meer lossen, doch ten gepaste tijde tóch eventjes lichtjes zakken of desgevallend ietwat stijgen. Indien nodig zal ik deze handeling meermaals herhalen. Dit alles uiteraard 'ten gepaste tijden'.* Tot Vrijdag, Ingrid

Ik dacht van te komen luisteren, maar ik zal dat maar beter niet doen lees ik, mijn allergie zou weer opkomen ... Veel plezier met de opening van de Kristelijke Vlaamsche Schouwburg. Mia

Ik heb de indruk dat in gans de discussie de argumenten a la tete du client worden gefabriceerd waardoor we een beetje in de hoek worden gedrukt. Wat te doen ? Misschien moet hierover toch nog eens gepraat worden.

In de naastenliefde van Christus Uw broeder Karim

Ik heb ook een heel gemengd gevoel gehad bij de gebeurtenissen van het weekend. Enerzijds vind ik dan dat iedereen zijn mening mag hebben en die ook uitbrengen. Anderszijds voelde ik mij erg ongemakkelijk bij al dat 'Lord' en 'Seigneur' gedoe. Misschien een resultaat van mijn katholieke opvoeding en de daaraan verbonden frustraties? Paule

Gisteravond heb ik het blad van de KVS gelezen. Wat ik vermoedde over het optreden van de Nieuwe Orde in de jaren '30/'40 in de KVS, schijnt te kloppen. Dus zeker Moorsoldaten zingen wat mij betreft. We wisten al dat een oude Griekse zanger uit het project is verdwenen, maar in het KVS-blad wordt ook een boeddhist aangekondigd. Heeft iemand die gezien ? Daag, Jos

Als ik durf...

1. Over de religieuze dimensie: is het niet een beetje overdreven? Sinds al lang ben ik kwijt van mijn katholieke opvoeding, maar moeten we alles afstoten? Generositeit en vergeving zijn toch universele waarden die maken de wereld beter.

2. Toen we in vorige oktober voor linkse partijen gezongen hebben, had ik ook mijn bezwaar: met het zingen hebben we toch onze steun aan de Cubaanse regime van Castro gebracht. Het blijkt dat niemand gereageerd heeft.

3. In plaats van de Moorsoldaat, zouden we een meer "militante" of dynamische zang hebben gezongen, zoals "Kus de fascist" bij voorbeeld. De boodschap is bovendien duidelijker.

4. Over de plaats van het Frans, ga ik volledig akkoord. Vanaf het moment we de lijst van de verschillende deelnemers gekregen hebben, was ik al verbaasd en geschokt. Ik dacht dat de organisatoren een meer vlaamse touche op scene zouden brengen. Maar nee, en erger, ze komen me een interview in het Frans met Norman Mailer, dit absoluut overbodig is!

5. Er waren twee belangrijke ethnische brusselse groepen afwezig: de Marokanen en de Turken (we kennen toch een zekere Turk ...)

6. De finale maakte een fantastische indruk op het publiek. Maar, volgens mijn man, zou het beter geweest zijn als we buiten waren gebleven (en niet terug naar de scene) ...

Keep smiling. Ik vond het een verrijkende ervaring. Marguerite

Bon, om toch iets positief te zeggen over gisteren, deze positieve commentaar van een anonieme bron uit het publiek (toegegeven 1 bevooroordeelde zwaluw maakt de lente niet, maar toch) : "als jullie opkwamen om de moorsoldaten te zingen, zagen jullie eruit als jullie klaar stonden om ne kapitalist op zijn smoel te slaan" (min of meer letterlijk). Al bij al vind ik het niet zo erg om met zo een indruk, al dan niet oubollig, geassocieerd te worden. Groeten, Karim

Dag, Maya

De zangers van het Brussels Brecht-Eislerkoor waren gisteravond heel blij dat ze hadden kunnen meedoen aan het "Uit de Bol"-project. We waren de jongste weken zwaar onder stress, onder meer door het zien van de uitputting en het verdriet van onze dirigente Lieve. Uiteindelijk hebben we ook nog hals over kop een vervangdirigente moeten zoeken. We hadden geluk dat Christine Leboutte met al haar vuur en deskundigheid in de bres is gesprongen.

Toegegeven, de emoties zijn hoogopgelaaid omdat niemand ons vooraf had uitgelegd wat het aandeel van de Nederlandstalige cultuur zou zijn (wij zijn wel enthousiaste andersglobalisten en geboeid door de vele culturen die Brussel rijk is). En in het gebed voor de vrede stoorden ons een aantal uitspraken over christelijke gelatenheid/nederigheid en het eeuwige leven na de dood.

Maar de muziek was zo mooi en de harmonie met de andere koren zo ontroerend, dat we tenslotte met zijn allen zijn opgegaan in het groter geheel en zelfs door de dubbele deur de hemel zijn binnengewandeld. Erica

Beste Erika, dank U voor dit mooie ervaring. Ik voelde me goed met jullie. Ik vernam in jullie boek dat Lotte Lenya 83 jaren heeft geleefd, met vier huwelijken, veel lawaai en tabak ; toch was het zingen, wat haar dreef ... Ik ben zeker dat we ons nog zullen terug zien. Misschien een dagje uit met de Garennes deze zomer ? Als ik de DVD van Vergeten Straat kon zien, zou dat tof zijn. Mijn nieuw adres vanaf 18 april : 58, avenue du Roi/1060 Brussel. Kus aan iedereen

XXX

Christine

la

mi

do

la

BBEK stelt zich voor

Vier illustere medezangers en -zangeressen stellen zich in vier nummers per jaargang aan de hand van telkens vier andere vragen voor.

Dit is het laatste nummer waarin koorleden zich via deze formule voorstellen. Ploeg wil op de evaluatie het idee lanceren dat in de volgende jaargang koorleden hun muzikale voorkeur voorstellen. Voor dit nummer stuurden slechts twee leden hun antwoorden in.

Wie ben je ? Ik ben Philippe, ... van de straat, of bijna : van 2 straten verder af. Ik woon in 't *voetgangerstrotsje* bij het Jourdanplein (beneden de Hoornstraat), in een bewoonde brug over de straat : de "Etterbeeksepoort". Dus niet "onder de brug", maar erin ... En in de Hoornstraat zelf, aan de kant van de Maalbeek, heb ik ook gewoond, 20 jaren geleden. Plus intussen op 2 andere plaatsen, nog steeds in hetzelfde Etterbeek ... waar ik ook geboren ben, trouwens. Dus, geen twijfel, ik ben echt van hier, van de Maalbeekvallei. Ja, ... (nog) geen bijzondere taak in het koor. Tenor zingen, om te beginnen ... **Hoe lang zing je al in het koor mee ?** Niet zo lang, enfin, één jaar, toch al. Ik kende Lieve al van de Etterbeekse "Szene" : wij hebben mekaar ontmoet ter gelegenheid van een politieke vergadering bij Michiel. Dan, bij één of andere betoging (niet in Margate op de promenade, maar in Brussel op de boulevards) was mij een zeker koor opgevallen, tot op zekere dag op de trappen van de beurs ('t was tegen Bush), waar ik de stap gemaakt heb. En vooruit Tof verlopen die introductie, echt, van een eerste repetitie in Den Teirling naar dat leuke weekeinde in Brugge, en zo verder ... Bedankt aan allen ! Ik babbel misschien wat minder dan de gemiddelde, als anderstalige, maar geen zorg ...

Hoe kijk je naar de komende Brecht-productie ? Het valt uiteraard zeer goed mee, in een Brecht-Eislerkoor te beginnen met ... een (één of twee....) Brechtproductie. Ik had niets anders gewenst. **Wat zou je anders op zondagavond allemaal kunnen doen ?** Wel, zoiets heb al één keer meegemaakt, en dat is niet leuk : mijn vroeger koor was er 3 jaren geleden plots tragisch mee gestopt, en de repetities (van de zondagnamiddag toen) mocht ik vergeten. Dat was wel terug meer tijd voor mijn 4 kinderen op zondagnamiddag (ze komen één weekeinde op twee bij mij) ; voor mijn hoofdhobby (de talen) ; voor foon-tjes naar Vilnius en het opvolgen van de actualiteit daar, in mijn "tweede land" Litouwen (met alles op Internet : TV, radio, kranten, ...) ; alsmede voor lectures (geschiedenis, Oosteuropa, ...) Dit zijn allemaal mijn dagelijkse avondsbezigheden ook. Maar naar het zingen moest ik toch terug ... En de ene activiteiten hinderen de anderen niet, nietwaar ?

Ik ben Walter, een jeugdige 50-er die beroepshalve in Mechelen beland is maar zijn roots (en hart) in het Brusselse heeft liggen. Bij 4-stemmige stukken zing ik de baritonpartij en anders zorg ik ervoor dat de bassen versterkt worden. Op zo'n momenten is de "basfractie" veruit de grootste, maar wij hebben - democratisch zoals we zijn - daar nog geen misbruik van gemaakt. // Tegen dat dit stukje gepubliceerd wordt, zal ik mijn eerste verjaardag als "koreling" kunnen vieren. De introductie is vrij vlot verlopen, zeker toen zowat iedereen mij duidelijk maakte dat kunnen zingen niet echt een voorwaarde is om koorlid te zijn. Nu denk ik daar enigszins anders over. Vooral Paule heeft mij niet gerust gelaten sinds ik op een onbewaakt moment vertelde dat ik wel in 't koor wou komen. Omdat ze zou stoppen met aan mijn mouw te blijven trekken heb ik de stap dan maar gewaagd en tot nu toe zonder spijt. // Brecht-productie : eerst wel een beetje ongerust ("zou ik dat wel kunnen"), maar sinds het KVS-gebeuren heb ik mijn drempelvrees wat overwonnen en heb ik er zin in gekregen. Het geeft een andere dimensie aan het koorgebeuren dan elke zondagavond eventjes komen repeteren. *De Maatregel* : een uitdaging die ik wel de moeite waard vind. // De bus van Mechelen zou ik missen. De zondagavond is anders een rustige gezellige avond met mijn 2 kinderen (1 week op de 2 dan toch) die mij zot verklaren sinds ik in het koor ben (of mij ervan verdenken in Brussel in het geheim een lief te hebben). Misschien zou ik dan wel wat langer onder de douche staan zingen, kwestie van het niet af te leren.

KOORGERITSEL

Koorgeritsel is er voor al uw berichten aan de wereld in het algemeen en aan uw koormedemensen in het bijzonder.

Organisaties organiseren

Tijd voor een koorevaluatie annex algemene ledenvergadering van de vzw *Brussels Brecht-Eislerkoor*. Op zaterdag 1 juli – op de valreep voor de zomervakantie - houdt het Brussels Brecht-Eislerkoor zijn jaarlijkse evaluatie- inclusief ledenvergadering. Wat houdt dat allemaal in ? 1° *het forum of het traditionele rondetafelgesprek* : alle leden nemen het woord (netjes de een na de ander, natuurlijk) en geven hun kijk op het afgelopen koorjaar en vertolken hun verwachtingen voor de toekomst. Het forum wordt geleid door een moderator die alles in goede banen leidt en een synthese maakt van de interventies. 2° *een overzicht van het voorbije koorjaar* met o.a. : bespreking van de koorwerking ; optredens ; publicaties (nieuwsblad, promoties) ; ledenbestand en deelnemingsgraad ; cijfergegevens over het voorbije koorjaar ; vzw (toetredingen, ontslag-nemingen) ; financiële toestand (rekeningen). 3° *Toekomstplannen* : gebracht door dirigente en artistiek directeur Lieve Franssen ; repetitieschema ; werkweekends. 4° Statutaire verkiezingen : voorzittersduo ; secretaris ; penningmeester ; ploegleden ; partituurverantwoordelijke ; verantwoordelijke catering ; hoofdredacteur ; minister voor integratie en contacten met anderstalige gemeenschappen ; enzovoort ... De algemene ledenvergadering zal worden afgesloten met een verslag over de studiereis naar Palestina door Cathy en Anne.

Vanaf 20 uur : etentje, vermoedelijk in de vorm van een barbecue.

Afspraak : zaterdag 1 juli 2006 om 14 uur, Elzenhof, Kroonlaan 12, 1050 Elsene.

Wat is het vrouwelijk voor Methusalem ?

Deze vraag ontglipte Erica in volle Franciscusstorm. En wat blijkt ? De vrouwelijk Methusalem en past wondrwel bij onze voorzitster. Het is Kartarirya. "*One of the most powerful and enigmatic Tzimisce is the mysterious Indian Methuselah, name Kartarirya. Also called the Many-Armed because of its peculiar extrapolation of the Vicissitude Discipline, Kartarirya reputedly emigrated to the Indian subcontinent millennia ago in search of solitude, worship, and easy prey. Its centuries-long feud with a Nosferatu Methuselah who sought the same things inspired entire cycles of myth among the region's indigenous people. Kartarirya is the victor of that war and she fanatically defends its privacy and considers all of India its personal hunting ground. No vampires save those of its line, or those who submit to a Blood Bond, are welcome in India. Trespassers are often attacked by formidably powerful ghouls that have been fleshcrafted to resemble enormous apes or monkeys.*" Niet van de poes die vrouwelijke Methusalem. Nee, we kunnen niet zonder die voorzitster.

